

ચૈતન્ય ડિજિટલ ન્યૂઝલેટર ભાગ 01 અંક 04

Ashish Muley <muleyashish4@gmail.com>

Fri, Sep 9, 2022 at 6:19 PM

To: ajit telang <artelang01@yahoo.com>

Cc: DSPPL Devrukh <info.dsppl@gmail.com>, Pranjal Joshi <pranjal@capranjaljoshi.com>, Krupa Choksi <krupa.choksi@gmail.com>, "Wini T." <wini.psychology@gmail.com>, "Rakesh (S/O Mrs. Mandakini Pandya) Pandya" <rakeshpandya73@gmail.com>, Nirav Thakkar <principal.aghishschool@gmail.com>

પૌરાણિક સમયથી જ શ્રી ગણેશજીને ભગવાન તરીકે પૂજવામાં આવે છે અને તે હિન્દુ ભક્તોમાં ખૂબ લોકપ્રિય છે. તે સંભવતઃ નાનાં બાળકોથી લઈને પુખ્ત વયના લોકો સુધીના સૌથી વધુ પ્રિય ભગવાન છે. ભગવાન ગણેશ પ્રકૃતિથી રહસ્યમય છે, અને આ મહાન ભગવાનની પાછળ છુપાયેલ સત્યને શોધવા માટે ઘણા પ્રયત્નો કરવામાં આવી રહ્યા છે. અહીં એક વધુ પરિમાણ પ્રસ્તુત છે, જેના પર મને ખાતરી છે કે યુવા વિદ્યાર્થીઓ વિચાર કરશે.

ભગવાન ગણેશ બુદ્ધિના દેવ હોવા છતાં કોઈપણ માનવપ્રવૃત્તિ શરૂ કરતાં પહેલાં તેમની પૂજા મહત્વપૂર્ણ માનવામાં આવે છે. અહીં આપણે બુદ્ધિ શબ્દને સમજવાનો છે, જેનાં બે પરિમાણ છે : એક છે બુદ્ધિ, જેનો ઉપયોગ, અનંત, અદૃશ્ય અને સૂક્ષ્મ વસ્તુમાં જે મર્યાદિત, દૃશ્યમાન અને સ્થૂળ છે, તેને પ્રગટ કરવા માટે થાય છે. માનવ પ્રવૃત્તિઓ દૃશ્યમાન, મૂર્ત અને વર્તણૂકદર્શક પ્રકૃતિની છે. ગણેશ એ ભગવાન છે જે ઉદ્દેશો, વિચારો અને લાગણીઓને ક્રિયાઓમાં રૂપાંતરિત કરે છે. ઉદ્દેશો, વિચારો અને લાગણીઓ અદૃશ્ય અને અમૂર્ત છે જ્યારે ક્રિયાઓ મૂર્ત છે. તમામ માનવીય પ્રવૃત્તિઓ એ બીજું કંઈ નથી પરંતુ વિચારો અને લાગણીઓ દ્વારા ઉદ્દેશોનું

ક્રિયાઓમાં રૂપાંતરિત થવાની પરાકાષ્ટા છે. ગણેશજી કોઈપણ મૂલ્યો ગુમાવ્યા વિના ઉદ્દેશોને ક્રિયાઓમાં રૂપાંતરિત કરવામાં મદદ કરે છે. આ જ ગણેશજી નું મહત્વ છે, અને તેથી તો તેમને ભારતીય ભાષાઓમાં વિઘ્નહર્તા તરીકે ઓળખવામાં આવે છે, જેનો અર્થ થાય છે 'હાનિ દૂર કરનાર', ગણેશ માનવ અસ્તિત્વમાં એક આવર્તન છે જે આ બાબતની ખાતરી આપે છે. હાથ પર વિરાજમાન દેવી સરસ્વતીને 'બુદ્ધિની દેવી' પણ માનવામાં આવે છે. અહીં બુદ્ધિનું પરિમાણ અલગ છે. દેવી સરસ્વતી ઉદ્દેશોને આત્માના તે અનંત, અમર્યાદિત, વિશાળ માનવ સ્વભાવના અનુભવમાં રૂપાંતરિત કરે છે. વિચારો દ્વારા ઉત્પન્ન થતી એની એ જ ઉર્જાને અલગ-અલગ હેતુઓ સિદ્ધ કરવા માટે અલગ-અલગ દિશાસૂચન આપવામાં આવે છે. એમાં કોઈ આશ્ચર્ય નથી કે ગણેશજી લોકોને ભૌતિક સંપત્તિ બનાવી આપી આરામદાયક જીવન આપે છે, જ્યારે સરસ્વતીની પૂજા વિદ્વાનો દ્વારા કરવામાં આવે છે જે મુક્તિ તરફ દોરી જાય છે. ગણેશ એ સંપત્તિ પ્રત્યે જ્ઞાનની અભિવ્યક્તિ વિશે છે, જ્યારે સરસ્વતી આત્માની સમજણની છાપ વિશે છે.

હું આશા રાખું છું કે હવે તમે સમજી ગયા હશો કે ગણેશ શું છે, અને શા માટે માનવીય પ્રવૃત્તિઓમાં સફળ થવા માગતા લોકો તેમની પૂજા કરે છે. ગણેશ એક મહત્વપૂર્ણ આવર્તન તરીકે અન્ય ઘણાં પરિમાણો પણ ધરાવે છે. આ આવર્તન શું યોગ્ય છે અને શું યોગ્ય નથી તેની સમજદારીના વિવેક માટે જાણીતું છે. તે જીવનની શુદ્ધતા જાળવવા માટે મૂલ્યવાન વસ્તુઓમાંથી અનિચ્છનીય અને દૂષિત વસ્તુઓને યાળી કાઢે છે. જ્યારે તમે અભ્યાસ કરો છો ત્યારે તમે વાંચન, શ્રવણ વિગેરે સ્વરૂપે માહિતી મેળવવાની શરૂઆત કરો છો, અને હાથ ધરેલા વિષય વિશે ખ્યાલો બાંધો છો. આ ખ્યાલો મન અને હૃદયમાંથી યોગ્ય પ્રકારનો સંગ્રહ, સમજણ અને પથ્ય સામગ્રી બનાવવા માટે પસાર થાય છે, જેથી કરીને તમે તે માહિતી પુનઃપ્રાપ્ત કરી શકો અને પછી તે લેખિત અથવા મૌખિક રીતે શબ્દોમાં વ્યક્ત કરી શકો. જેને સામાન્ય ભાષામાં પરીક્ષા કહેવામાં આવે છે. અભ્યાસની સમગ્ર પ્રક્રિયા ગણેશ નામની આવર્તનમાંથી પસાર થાય છે. જો આ આવર્તનનું પૂજા દ્વારા શુદ્ધિકરણ થઈ ચૂક્યું હોય, તો તમે કોઈપણ નુકસાન વિના તમારી પાસે જે કંઈપણ માહિતી એકઠી થઈ હોય તેને સુપેરે વ્યક્ત કરી શકો અને તમે એક સારા કાર્યસાધક બની શકો છો. શિક્ષણમાં તે તમારી શ્રેષ્ઠતા છે, પરંતુ જો આ આવર્તન દૂષિત હોય, તો તમને નિષ્ફળતા જ સાંપડે છે કારણ કે માહિતીનું રૂપાંતરણ કરતી વખતે તમારે ઘણું ભોગવવાનું આવે છે. સમજ્યા ? અહીં વિદ્યાર્થીઓને જે લાગુ પડે છે તે આર્કિટેક્ટ અથવા સર્જનાત્મક કલાકાર અથવા તબીબી ડૉક્ટર જેવા કોઈપણ વ્યાવસાયિકને પણ લાગુ પડે છે. જો વિચારોનું સૌથી શુદ્ધ સ્વરૂપમાં રૂપાંતરણ થયેલું ન હોય, તો તે તેમનું સત્ત્વ ગુમાવે છે અને તમને જે જોઈએ છે તે તમે મેળવી શકતા નથી. વિચારો વિકૃત સ્વરૂપમાં પ્રગટ થાય છે. શું હવે તમને ખબર પડી કે દરેક માનવ પ્રવૃત્તિ અથવા સર્જન પહેલાં ગણેશજીની પૂજા અને પ્રાર્થના શા માટે કરવામાં આવે છે?

અમારા આગામી વાર્તાલાપમાં આ વિષે વિશેષ માહિતી આપીશું.
અમારા તમામ વાચકોને ગણેશ ચતુર્થીની શુભકામનાઓ

અજીત સર

ગુજરાતી અનુવાદ: હરેશભાઈ શુક્લ, અમદાવાદ

ગણેશ ચતુર્થી

- વિવેક પાંડે સર

DSPPLના પ્રિય વિદ્યાર્થીઓ, અને મારા યુવા મિત્રો,

ભારત ઉત્સવની ભૂમિ છે અને જો તમે ભારતમાં ચોમેર મુસાફરી કરો , તો તમને દર અઠવાડિયે કોઈને કોઈ તહેવાર ઉજવાતો જોવા મળશે. ગણેશ ચતુર્થી આવો જ એક ઉત્સવ છે. બાળકોના પ્રિય ગણ્ઠું (ગણપતિ) ભગવાન તમામ ઉંમરના લોકોના હૃદય પર રાજ કરે છે.

ગણેશને ગણપતિ , વિઘ્નેશ્વર, પિલ્લૈયાર સહિત અન્ય ઘણાં નામો અને ઉપનામો આપવામાં આવ્યા છે. તેમના નામની આગળ હિન્દુ આદરનું પ્રતિક એવું 'શ્રી' માનવાયક ઉમેરવામાં આવે છે.

'વિનાયક' કે 'બિનાયક' એ ગણેશનું પ્રચલિત નામ છે જે પુરાણો તથા બૌદ્ધ ગ્રંથોમાં જોવા મળે છે. આ નામ અષ્ટવિનાયક તરીકે જાણીતાં મહારાષ્ટ્રના આઠ પ્રખ્યાત ગણેશ મંદિરોના નામકરણમાં પ્રતિબિંબિત થાય છે. 'વિઘ્નેશ' અને 'વિઘ્નેશ્વર' (કષ્ટોના સંહારક ભગવાન) નામો હિન્દુ ધર્મમાં તેમના પ્રાથમિક કાર્ય 'વિઘ્નોનો નાશ કરનાર' ને અનુલક્ષીને 'વિઘ્નહર્તા સ્વામી' તરીકે તેમની ઓળખ પ્રસ્થાપિત કરે છે.

તમિલ ભાષામાં ગણેશનું એક પ્રખ્યાત નામ 'પિલ્લાઇ' અથવા 'પિલ્લૈયર' છે. આ શબ્દો વચ્ચેનો તફાવત એ છે કે પિલ્લૈયરનો અર્થ 'બાળક' છે જ્યારે પિલ્લૈયરનો અર્થ 'ઉમદા બાળક' છે.

બર્મીઝ ભાષામાં ગણેશને 'મહા પીન્ને' તરીકે ઓળખવામાં આવે છે, જે શબ્દ પાલીભાષાના 'મહા વિનાયક' શબ્દ પરથી ઉતરી આવેલ છે. થાઇલેન્ડમાં ગણેશનું જાણીતું નામ 'ફા ફિકાનેટ' છે. હાલના ઇન્ડોનેશિયા, થાઇલેન્ડ, કંબોડિયા અને વિયેતનામમાં મુખ્ય દેવતા તરીકે ગણેશના નામોની સૌથી જૂની તસવીરો અને ઉલ્લેખ 7મી અને 8મી સદીની છે, અને આ 5મી સદી અથવા તેના પહેલાના ભારતીય ઉદાહરણોને પ્રતિબિંબિત કરે છે. શ્રીલંકાના સિંઘલા બૌદ્ધ વિસ્તારોમાં, તેઓ 'ગણ દેવિયો' તરીકે ઓળખાય છે, અને તેમનો બુદ્ધ, વિષ્ણુ, સ્કંદ તથા અન્ય દેવો જેટલો જ આદર થાય છે.

ગણેશ નામ એક સંસ્કૃત સંયોજન છે, જે 'ગણ' (જૂથ, સમૂહ, અથવા વર્ગીકૃત સિસ્ટમ) તથા 'ઈશ' એવા બે શબ્દોને જોડાઈને બનેલું છે , જેનો અર્થ થાય છે 'જૂથના સ્વામી' .

હવે આપણે ભગવાન ગણેશના અવતારોને જોઈએ અને આધ્યાત્મિક સ્તરે તેઓ શું સૂચવે છે તે સમજીએ : શ્રી ગણેશે રાક્ષસોનો નાશ કરવા માટે જુદા જુદા સમયે જુદા જુદા આઠ અવતારોમાં અવતાર લીધો હતો, જેમાંથી પ્રત્યેક અવતાર લાગણીની અલગ સ્થિતિનું ધોતક છે.

- 'ઈર્ષ્યા'રૂપી રાક્ષસ 'મત્સર'ને મારવા માટે '**વક્રતુંડ**' અવતાર લેવામાં આવ્યો હતો.
- 'વક્રતુંડ' ગણેશજી સિંહ પર સવારી કરે છે અને તેમની સૂઢ વક્ર (વળેલી) છે.
- 'મદ' (મિથ્યાભિમાન)રૂપી રાક્ષસનો નાશ કરવા શ્રી ગણેશજીએ '**એકદંત**' અવતાર ધારણ કર્યો. આ 'એકદંત' સ્વરૂપમાં તેમને એક દંતૂશળ છે અને તે ઉંદર પર સવારી કરે છે.
- શ્રી ગણેશનો **લંબોદર** અવતાર 'ક્રોધ' નામના રાક્ષસને મારવાનો હતો.

‘લંબોદર’ સ્વરૂપને ને લટકતું પેટ છે, તેમની સવારી ઉંદર છે.

· શ્રી ગણેશનો ‘ધૂમ્રવર્ણ’ અવતાર ભગવાન શિવના સ્વરૂપને મળતો આવે છે, તેથી ધુમાડા- ભૂખરા રંગનો છે. તેમણે આ અવતાર ‘અહંકાર’ના રાક્ષસને મારવા માટે લીધો હતો. તેમની સવારી ‘ઘોડો’ છે.

· શ્રી ગણેશજીએ ‘મોહ’(આસક્તિ)રૂપી રાક્ષસને મારવા માટે ‘મહોદર’ અવતાર લીધો , તેમનું પેટ મોટું છે અને તેમની સવારી ઉંદર છે.

· ‘વિઘ્નરાજા’ અવતાર : આ અવતાર વિઘ્નોના કારક ‘મમ’ (અહં) ‘વ્યભિચાર’ના રાક્ષસને મારવા માટે લીધો હતો. તેમની સવારી દિવ્ય સર્પ ‘શેષ નાગ’ છે.

· ‘લોભ’ના રાક્ષસનો સંહાર કરવા શ્રી ગણેશજીએ ‘ગજાનન’ અવતાર લીધો હતો. આ સ્વરૂપમાં તેમનું મસ્તક હાથીનું છે અને તે ઉંદર પર સવારી કરે છે.

· ‘વાસના’ (કામ)ને વશ કરવા તેમણે ‘વિકટ’ અવતાર લીધો. શ્રી ગણેશજીનો ‘વિકટ’ અવતાર એ એક અસામાન્ય સ્વરૂપ છે, તેમની સવારી ‘મોર’ છે.

ગુજરાતી અનુવાદ: હરેશભાઈ શુક્લ, અમદાવાદ

ૐ આ પૃથ્વીનો મૂળ નાદ છે, અને ૐ સ્વરૂપ શ્રી ગણેશ એ અમૂર્તથી મૂર્ત સ્વરૂપ આપવાવાળા, નિર્ગુણથી સગુણ સાકાર સ્વરૂપ સાથે જોડવાવાળા પ્રથમ સ્પંદન દેવ છે. એટલા માટે કોઈપણ કામ કરતા પહેલા ગણેશજીની પ્રાર્થના કરવી જરૂરી છે. કોઈપણ વિઘ્ન વિના, કોઈપણ અવરોધ વિના આપણા પ્રયત્નોને 100% સફળતામાં પરિવર્તિત કરનાર દેવતા ગણેશ છે. ગુણ અને ગણના ભગવાન એટલે ગણેશ. ગણેશ એ પુરુષ (શિવ શંકર) અને પ્રકૃતિ (માતા પાર્વતી)ના પુત્ર છે . અમારા દેવરુપ આશ્રમની શિબિરમાં અમે અર્થર્વશીર્ષના પાઠ પણ ભણાવીએ છીએ અને દરેકને દરરોજ અર્થર્વશીર્ષનો પાઠ કરવા વિનંતી કરીએ છીએ.

દરેક માટે ભગવાન ગણેશ મહત્વના છે, પરંતુ વિદ્યાર્થી માટે તેમનું મહત્વ અનેકગણું છે. અર્થર્વશીર્ષનો જ અર્થ થાય છે : ‘અર્થર્વ’ એટલે સ્થિર, એકાગ્ર, એકચિત્ત, અને ‘શીર્ષ’ એટલે મસ્તક. બુદ્ધિને સ્થિર કરવા માટે તેને સ્થિર રાખવા માટે ‘અર્થર્વશીર્ષ’, તેથી વિદ્યાર્થીએ દરરોજ ‘અર્થર્વશીર્ષ’નો પાઠ કરવો જોઈએ. તેમાં ગણેશજીનું વર્ણન આવે છે કે : ‘મૂલધારોસ્થિતોસિ નિત્યમ્’ - મતલબ કે ગણેશનું સ્થાન મૂલાધાર ચક્રમાં છે, જે સ્થિરતાનું પ્રતિક છે, અને જેમ આપણે રેકી સેમિનારમાં શીખ્યા છીએ કે મૂલાધાર ચક્ર એ સહસ્રાર ચક્ર સાથે સંકળાયેલું છે, તેથી ગણેશ ‘અહં’ભાવને (મૂલાધાર ચક્ર) ને આત્માભાવ (સહસ્રાર ચક્ર) સાથે જોડે છે.

વિદ્યાર્થી અવસ્થામાં અભ્યાસ માટે સામાન્ય રીતે બે ફરિયાદો હમેશાં રહેતી હોય છે. એક તો શીખેલી કે વાંચેલી વાતો બરાબર યાદ રહેતો નથી, ભૂલી જવાય છે અને બીજું એ કે ક્યારેક કોઈ ચોક્કસ પાઠ કે બાબત બરાબર સમજાતી નથી. અને બાળકો અને તેમના શિક્ષણની આ સમસ્યાથી વાલીઓ ખૂબ જ ચિંતિત રહે છે. અજિત સર કહે છે કે બાળકોએ પણ ધ્યાન કરવું જોઈએ, અર્થર્વશીર્ષનો પાઠ કરવો જોઈએ. લોકો મૂંઝાઈ જાય છે કે અહીં આપણે અભ્યાસની વાત કરી રહ્યા છીએ અને ગુરુજી ધ્યાન અને અર્થર્વશીર્ષની વાત કરી રહ્યા છે; તેમનો વળી

એકબીજા સાથે શું સંબંધ છે ? તો ચાલો ફરી એકવાર ગુરુજીએ જે કહ્યું છે તે સમજવાનો પ્રયત્ન કરીએ . એકવાર અભ્યાસની પ્રક્રિયાને સમજી લઈએ તો આ ગૂંચ સરળતાથી ઉકલી જશે.

શીખવાની પ્રક્રિયા

તેમાં 6 પગલાં અથવા તબક્કાઓ છે :

1. વાંચવું અથવા સાંભળવું - આ એક બાહ્ય પ્રક્રિયા છે.
2. જે વાંચ્યું તેને મગજમાં સંગ્રહવું (યાદ રાખવું) - આ એક આંતરિક પ્રક્રિયા છે.
3. જે અભ્યાસ કર્યો હોય (વાંચ્યું હોય) તેને સમજવો - આ પણ એક આંતરિક પ્રક્રિયા છે.
4. જે અભ્યાસ કર્યો હોય (વાંચ્યું હોય) તેને આત્મસાત કરવું - આ પણ એક આંતરિક પ્રક્રિયા છે.
5. જે અભ્યાસ કર્યો હોય (વાંચ્યું હોય) તેને યાદ કરી તેનું પુનઃસ્થાપન કરવું - આ આંતરિક અને અંતિમ યરણ પણ છે.
6. અભિવ્યક્તિ અથવા લેખન - આ એક બાહ્ય પ્રક્રિયા છે.

તેથી જો આપણે આ સમજીશું તો આપણને ખબર પડશે કે અભ્યાસ માટે, શીખવા માટે, છ માંથી ચાર પ્રક્રિયા આંતરિક છે, જે મન (ચિત્ત)થી કરવામાં આવે છે. આ મન જેટલું શુદ્ધ હશે તેટલો અભ્યાસ 100% પરીક્ષામાં વ્યક્ત થશે. અને આ અવ્યક્તને વ્યક્ત કરવામાં શ્રી ગણેશની મહત્વની ભૂમિકા છે, તેથી જ તો તેઓ બુદ્ધિના દેવ છે.

અથર્વ મસ્તકનો અખંડ પાઠ કરીએ તો બુદ્ધિને સ્થિરતા મળે છે, મનની શુદ્ધિની શક્યતા ખુલી જાય છે. અથર્વશીર્ષને યાદ કરીને , પુસ્તકમાં જોયા વિના જ પાઠ કરવાનો પ્રયત્ન કરીએ , તેટલું વધારે સુંદર, અને સારું. કારણ કે જ્યારે આપણે પુસ્તકમાં જોયા વિના પાઠ કરીએ છીએ, ત્યારે સચેત અને અર્થજાગ્રત મન સક્રિય હોય છે, તે અભ્યાસ માટે અને યાદશક્તિને વધુ સારી અને મજબૂત રાખવા માટે પણ ઉપયોગી છે. આ પ્રકારે કરવાથી, આપણા બધાનું લક્ષ્ય સ્વામી વિવેકાનંદની સિદ્ધિ પ્રાપ્ત કરવાનું છે. સ્વામીજી જો એક વખત કંઈપણ વાંચતા, તો તેમણે તે 100% યાદ રહી જતી , એટલું જ નહીં, પરંતુ જો તેમને તે બાબતનું પુનરાવર્તન કરવાનું કહેવામાં આવે, અથવા જો લખવાનું કહેવામાં આવે, તો તેઓ પણ કોઈપણ ભૂલ વિના તે 100% કરી શકતા હતા.. આ શુદ્ધ મનનું તો પરિણામ છે. આપણે બધાએ આ પ્રયાસ કરવો જોઈએ. તો ચાલો આ ગણેશ ચતુર્થીથી આ સંકલ્પ લઈએ કે - આપણે દરરોજ અથર્વશીર્ષનો પાઠ કરીશું, જેનાથી આપણો અભ્યાસ નો માર્ગ સરળ બનશે અને માતાપિતાની ચિંતાઓનું સમાધાન પણ થશે.

ગુજરાતી અનુવાદ: હરેશભાઈ શુક્લ, અમદાવાદ

"ચાલો ભગવાન ગણેશ જેવા
બનીએ"

- કૃપા મેડમ

જે ક્ષણે આપણે ભગવાન ગણેશ વિશે વિચારીએ છીએ, આપણા ચહેરા પર સ્મિત દેખાય છે. તે નાનું બાળક હોય કે વૃદ્ધ વ્યક્તિ. તે દરેકને પસંદ હોય તેવા ભગવાન છે. અન્ય દેવતાઓની

તુલનામાં તેનો દેખાવ વિચિત્ર છે. તેની પાસે મોટી સુંદ અને કાન, હાથીનો ચહેરો અને માનવ શરીર છે. પરંતુ તેમ છતાં, તે દરેક દ્વારા પૂજવામાં આવે છે. તે “પ્રથમ પૂજ્ય” છે, જે બધા દેવોમાં પ્રથમ પૂજવામાં આવે છે. એવું કેમ છે? તે તેના અનન્ય ગુણોને કારણે છે.

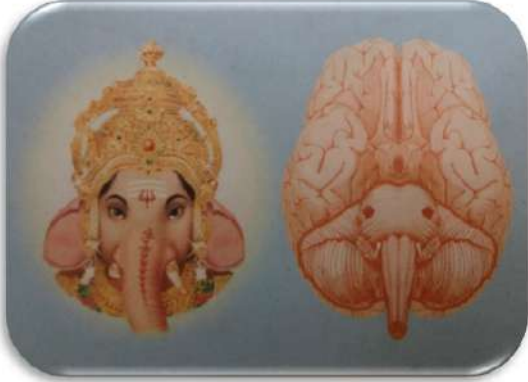
ભગવાન ગણેશની પ્રથમ અને મુખ્ય ગુણવત્તા વિનમ્રતા છે. અને એ કારણે તેઓ દરેકને પસંદ કરે છે. ભગવાન શિવ દ્વારા તેનું માથું કાપવામાં આવ્યું તે પહેલાં તે ખૂબ જ મજબૂત મનનો હતો. પરંતુ તે ખૂબ જ પ્રતીકાત્મક વસ્તુ છે. તેનો અર્થ એ છે કે તેનો અહંકાર કચડાઈ ગયો હતો અને તે પછી તે ખૂબ જ નમ્ર બની ગયો હતો. અને જ્યારે તેઓ નમ્ર બન્યા, ત્યારે તેઓ “પ્રથમ પૂજ્ય” બન્યા. તો ચાલો આપણે આપણો અહંકાર ગુરુ/ભગવાનના કમળ ચરણોમાં સમર્પિત કરીએ અને તેમના જેવા નમ્ર બનીએ.

ભગવાન ગણેશનો બીજો ગુણ છે - તે જ્ઞાનના દેવ છે. તેથી તેમનું પેટ મોટું છે. તે બૌદ્ધિક ઊર્જાને આધ્યાત્મિક અને ભૌતિક સંપત્તિમાં અનુવાદિત કરે છે. આ દર્શાવે છે કે આપણે આપણું જીવન કેવી રીતે જીવવું જોઈએ. સાથે જ તેના મોટા કાન સૂચવે છે કે આપણે સારા શ્રોતા બનવું જોઈએ. તેની પાસે એક મોટી સુંદ છે જેનો ઉપયોગ તે વાતાવરણમાંની તમામ નકારાત્મકતાને દૂર કરવા અને સકારાત્મકતા લાવવા માટે કરે છે. તો ચાલો આપણે બધા હંમેશા હકારાત્મક રીતે વિચારીએ. કોઈ પણ શુભ કાર્ય કરતા પહેલા ભગવાન ગણેશની પૂજા કરવામાં આવે છે, કારણ કે તે “વિઘ્નહર્તા” છે - જે તમામ અવરોધોને દૂર કરે છે. તેવી જ રીતે, આપણે હંમેશા એવી પરિસ્થિતિઓને ઉકેલવા માટે પ્રયત્ન કરવો જોઈએ જેને આપણે જીવનમાં “સમસ્યાઓ” તરીકે ગણતા હોઈએ છીએ.

જ્યારે આપણે ભગવાન ગણેશ વિશે વિચારીએ છીએ, ત્યારે આપણને મોદક અને લાડુની યાદ આવે છે જે ઉજવણીને દર્શાવે છે. તેનો અર્થ છે કે ભગવાન ગણેશ જીવનનો આનંદ માણે છે. આપણે પણ એવું જ કરવું જોઈએ. આપણા જીવનની દરેક ક્ષણને ઉજવણી અને આનંદથી માણીએ.

ભગવાન ગણેશના ચાર હાથ છે, એટલે કે તે આપણને વધુ કામ કરવાનું કહે છે. તે એક આદર્શ પુત્ર અને સારા પતિ છે. તે અદ્ભુત ભાઈ અને ખુશ પિતા પણ છે. તે એવો છે જેને કોઈ શત્રુ નથી. જે જ્યાં જાય છે ત્યાં ઘણી બધી ખુશીઓ અને સકારાત્મકતા લાવે છે અને જીવનનો આનંદ માણે છે. તેની સંગતમાં, દરેક વ્યક્તિ જીવનનો આનંદ માણે છે. તે તોફાની છે પણ સાથે સાથે જ્ઞાની પણ છે - મહાજ્ઞાની. તે નમ્ર છે પરંતુ તે જ સમયે વિઘ્નહર્તા - એટલે અવરોધો દૂર કરનાર અને રાક્ષસોને મારનાર. જો આપણે પણ તેમના જેવા બનીએ તો આપણું જીવન પણ એક ઉત્સવ જેવું થાય.

પણ તેના જેવા કેવી રીતે બનવું? તેમના નામનો જાપ કરો, અને દરરોજ ગણપતિ અર્થર્વશીર્ષનો જાપ કરો. આ જાપ કેવી રીતે મદદ કરશે? તે આપણને ભગવાન ગણેશની ઢિંક્યુએન્સી સાથે જોડવામાં મદદ કરશે. તે મન અને બુદ્ધિને સ્થિર કરે છે. તે સ્પંદનોને સ્થિર થવા દે છે અને આપણી લાગણીઓને શાંત રાખે છે. અને એકવાર આપણે તે કરીશું, આપણે આપણી અંદર ભગવાન ગણેશના તમામ ગુણોનો વિકાસ કરીશું.

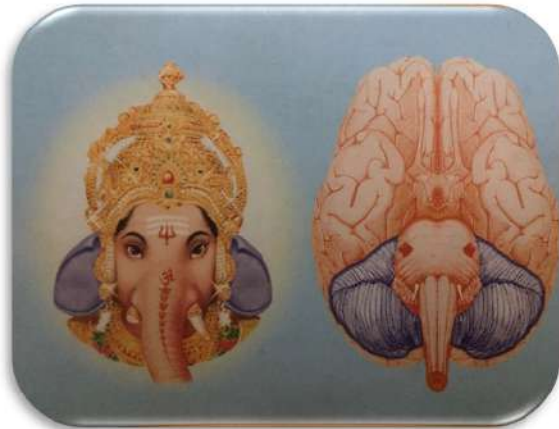

મગજનો વેન્ડ્રલ વ્યુ: ગણેશ અને પોન્સ, મેડુલા અને સેરેબેલમ વચ્ચેનો પત્રવ્યવહાર

તાજેતરમાં, પ્રોફેસર ટોની નાડેર, MD Ph.D. દ્વારા લખાયેલ પુસ્તક “હ્યુમન ફિઝિયોલોજી” વાંચતી વખતે, મને ભગવાન ગણેશનું વૈજ્ઞાનિક સ્વરૂપ જાણવા મળ્યું. એવું કહેવાય છે કે "ભગવાન ગણેશ શિવની ગુફાના પ્રવેશદ્વાર પર બિરાજમાન છે, અને તેમને પસાર કર્યા વિના કંઈપણ અંદર કે બહાર જઈ શકતું નથી." આને ધ્યાનમાં રાખીને જો આપણે માનવ શરીરવિજ્ઞાનની અંદર જોઈએ તો ત્યાં માળખાંનો સમૂહ છે જે મગજનો પ્રવેશદ્વાર બનાવે છે. સમૂહમાં પોન્સ, મેડુલા અને સેરેબેલમનો સમાવેશ થાય છે. જેમ ગણેશને પસાર કર્યા વિના શિવની ગુફાની અંદર અને બહાર કંઈ જતું નથી, તેવી જ રીતે આ રચનાઓના સમૂહમાંથી પસાર થયા વિના અથવા તેની સાથે વાતચીત કર્યા વિના કોઈપણ માહિતી મગજમાં જતી નથી અથવા તેમાંથી બહાર આવતી નથી.

ગણેશના કાન

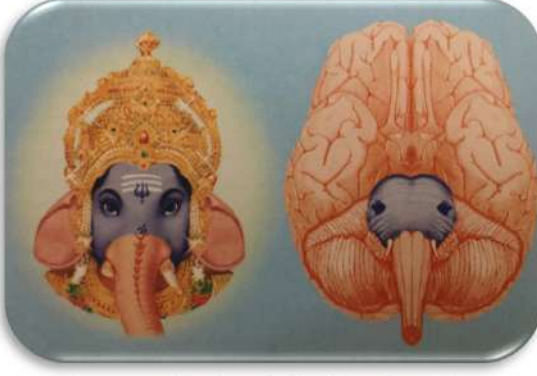
ભગવાન ગણેશને ચારુકર્ણ તરીકે પણ ઓળખવામાં આવે છે જેનો અર્થ થાય છે સારો શ્રોતા (ચારુ એટલે સુંદર અથવા સારા અને કર્ણનો અર્થ થાય છે કાન) માનવ શરીરવિજ્ઞાનમાં ગણેશના કાન સેરેબેલમ જેવા દેખાય છે. જેઓ સેરેબેલમની કામગીરી શીખ્યા છે તેઓ સંમત થઈ શકે છે કે તે ઉભા થવા અથવા ખસેડતી વખતે સંતુલન, આંખની હલનચલન અને શરીરના સંતુલનને નિયંત્રિત કરે છે અને તે અંગોની હલનચલનને નિયંત્રિત કરે છે અને હલનચલનને સંચાલિત કરવા અને શરૂ કરવાની સાથે હેતુ સાથે ક્રિયાને સંતુલિત કરે છે.

વેન્ડ્રલ વ્યુ: ગણેશના કાન સેરિબેલમને અનુરૂપ છે

આપણામાંના ઘણા લોકોએ એ વાર્તા વિશે સાંભળ્યું હશે કે ઋષિ વ્યાસે ગણેશ પાસે “મહાભારત” આ મહાન મહાકાવ્ય લખાવડાવી હતી અને તેને અવાજ અને અર્થની તુલના કરવા કહ્યું હતું જે 'હેતુ' અને 'ક્રિયાની' તુલના કરવાની સેરેબેલમની ક્ષમતા સમાન છે. જો આપણે શારીરિક અર્થઘટન પર નજીકથી નજર કરીએ તો જાણવા મળે છે કે ઋષિ વ્યાસ મગજના વાણી કેન્દ્રોનું પ્રતિનિધિત્વ કરે છે જ્યારે ગણેશ એ વાણીને "દ્રશ્યમાન" બનાવે છે. બીજા શબ્દોમાં કહીએ તો, તે અવાજને એક સ્વરૂપ આપે છે.

ગણેશનો ચહેરો

વેન્કટ વ્યુ: ગણેશનો ચહેરો પોન્સને મળતો આવે છે

ગણેશના ચહેરાનું પ્રતિક ધરાવતા પોન્સ મગજના તમામ મોટા ભાગનું નિર્માણ કરે છે. તેઓ મગજના ઇનપુટ્સ અને આઉટપુટની સાથે સચેતનતા અને વર્તણૂક કાર્યને નિયંત્રિત કરે છે. પોન્સમાંથી આવતી કેનિયલ નર્વ્સ ત્વચા, સ્નાયુઓ અને સાંધાઓ માટે જવાબદાર છે. દ્રષ્ટિ, શ્રવણ, ઘ્રાણ અને સ્વાદ જેવા કાર્યો પોન્સ દ્વારા મધ્યસ્થી થાય છે અને તે જ રીતે આંતરડાની કામગીરી, શ્વાસ, હૃદયના ધબકારા, બ્લડ પ્રેશર ઉધરસ અને ગળી જવાના નિયંત્રણો પણ.

ગણેશની સૂંઢ

મેડુલા ગણેશના સૂંઢને દર્શાવે છે જે તળાવોમાં થતા કાર્યો માટે માર્ગ તરીકે કામ કરે છે. તે શ્વાસ, હૃદયના ધબકારા અને બ્લડ પ્રેશર માટે પ્રાથમિક વિસ્તાર તરીકે કામ કરે છે.

ગણેશની આંખો

દ્વાઇજેમિનલ નર્વ ના મૂળ, ગણેશની આંખો દર્શાવે છે. તેઓ આંખોની જેમ, શરીર વિશે સંવેદનાત્મક માહિતી લાવે છે. તેઓ ત્વચા, સ્નાયુઓ અને ચહેરા, મોં અને દાંતના સાંધાઓમાંથી સંવેદનાઓ માટે જવાબદાર છે.

ગણેશના ૨ બહાર નીકળતા દાંત

પોન્સના પાયા પર ચેતાઓનો સમૂહ ભગવાન ગણેશના દાંત સૂચવે છે. આ સંતુલન, આંખની હલનચલન, પોસ્ટરલ રીફ્લેક્સ અને અવકાશમાં માથાની દિશા માટે જવાબદાર છે.

આશ્ચર્યની વાત નથી, આપણે જોયું છે કે શ્રી ગણપતિ અથર્વશીર્ષનું પઠન માત્ર અનૈચ્છિક હિલચાલને સ્થિર કરે છે, બુદ્ધિને યજ્ઞવળ કરે છે અને બ્લડ પ્રેશર, ડાયાબિટીસ વગેરે જેવી વિવિધ સમસ્યાઓના ઉપચારમાં પણ મદદ કરે છે.

પાર્વતી અને ગણેશ

આપણે હમણાં જ તહેવારો સભર શ્રાવણના અદ્ભુત મહિનાના સાક્ષી બન્યા અને હવે ગણેશ ઉત્સવ આવી ગયો છે. આ મને એક સુંદર વાર્તાની યાદ અપાવે છે, જ્યાં આપણા પ્રિય ગણપતિ બાપ્પા આવે છે અને મા પાર્વતીને પૂછે છે કે પિતા ભગવાન શિવ શા માટે આટલાં અલગ અલગ વસ્ત્રો પહેરે છે અને લોકો તેમને આટલાં બધાં નામોથી કેમ ઓળખે છે? મા પાર્વતી સ્મિત કરે છે અને વાતચીત ચાલુ રહે છે...

કારણ કે તે સૃષ્ટિનો ભાગ હોય તેવા તમામ જીવોને પ્રેમ કરે છે અને સ્વીકારે છે. તેથી તેમને પશુપતિનાથ તરીકે ઓળખવામાં આવે છે.

શા માટે તે ગળામાં સર્પ વીંટાળે છે?

એનો અર્થ એ છે કે પ્રતિકૂળ પરિસ્થિતિઓમાં પણ આપણે શાંત રહેવાના પ્રયત્નો કરવા જોઈએ. આ રીતે તેમને ચંદ્રશેખર તરીકે ઓળખવામાં આવે છે, જેમાં 'ચંદ્ર' એટલે ચંદ્ર અને શેખરનો અર્થ 'કલગી' અથવા 'શિખર' થાય છે.

તેમના માથા ઉપર અર્ધચંદ્ર કેમ છે?

તે મહાકાલ (સમય કાળ)ના દેવ છે. તેમની ખોપરીની માળા દર્શાવે છે કે મૃત્યુ અનિવાર્ય છે અને તેથી તમારે તમારા નાશવંત ભૌતિક શરીરને અતિક્રમીને સમજવું પડશે કે આપણો માત્ર શરીર નથી. આપણે ઊંડે જઈને 'હું કોણ છું?' એ જોવાની જરૂર છે.

તે શા માટે ખોપરીની માળા પહેરે છે?

તે પશુવૃત્તિ પર દૈવી ગુણોની જીતનું પ્રતીક છે.

તે વ્યાઘ્રચર્મ કેમ પહેરે છે?

ભસ્મ બહારની હવામાન પરિસ્થિતિઓથી પ્રભાવિત થયા વિના શરીરના તાપમાનને નિયંત્રિત કરે છે. આમ, 'વિભૂતિ' અથવા 'ભસ્મ' સંતુલન જાળવવાના ગુણો દર્શાવે છે.

તે ભસ્મ કેમ લગાવે છે?

તમે જુઓ, તે કરુણા, સ્વીકૃતિનું પ્રતીક છે અને તેમનું અસ્તિત્વ દૈવી ગુણોને પ્રતિબિંબિત કરે છે. તે સાર્વત્રિક પિતા છે.
આ સમજૂતીથી, ગણેશની જિજ્ઞાસા સંતુષ્ટ થઈ અને તેઓ ભગવાન શિવના સ્વરૂપ અને તેમના વિવિધ નામોની પ્રશંસા કરી શક્યા.

QUIZ TIME

1. એક છોડનું પાન જે ફક્ત ગણેશ ચતુર્થી દરમિયાન ભગવાન ગણેશને ચઢાવવામાં આવે છે.

- A. એલોવેરા
B. તુલસી
C. કોથમીર
D. મિન્ટ

2. ગણેશ ચતુર્થી શા માટે ઉજવવામાં આવે છે?

- A. તે ભગવાન ગણેશના જન્મને દર્શાવે છે
B. આ દિવસે લોકો દ્વારા ભગવાન ગણેશની પૂજા કરવામાં આવી હતી
C. તે તહેવારોની શરૂઆત દર્શાવે છે
D. ઉપર્યુક્તમાંથી કોઈ નહિ

3. ગણેશ ચતુર્થી કયા હિન્દુ મહિનામાં ઉજવવામાં આવે છે?

- A. શ્રાવણ
B. અશ્વિન
C. ભાદ્રપદ
D. ઉપર્યુક્તમાંથી કોઈ નહિ

4. તહેવાર દરમિયાન પ્રાથમિક મીઠી વાનગી :-

- A. ગુલાબ જામુન
B. રાસ ગુલ્લા
C. માલપુઆ
D. મોદક

5. આઝાદીની ચળવળ દરમિયાન નીચેનામાંથી કોણે ગણેશ ચતુર્થીના તહેવારને પુનર્જીવિત કર્યો?

- A. મહાત્મા ગાંધી
B. સરોજિની નાયડુ
C. લાલા લાજપત રાય
D. બાલ ગંગાધર તિલક

6. ગણેશ શેના ભગવાન છે?

- A. શાણપણના દેવ
B. નવી આરંભ ના દેવ
C. સમૃદ્ધિના દેવ
D. ઉપરોક્ત તમામ ના દેવ

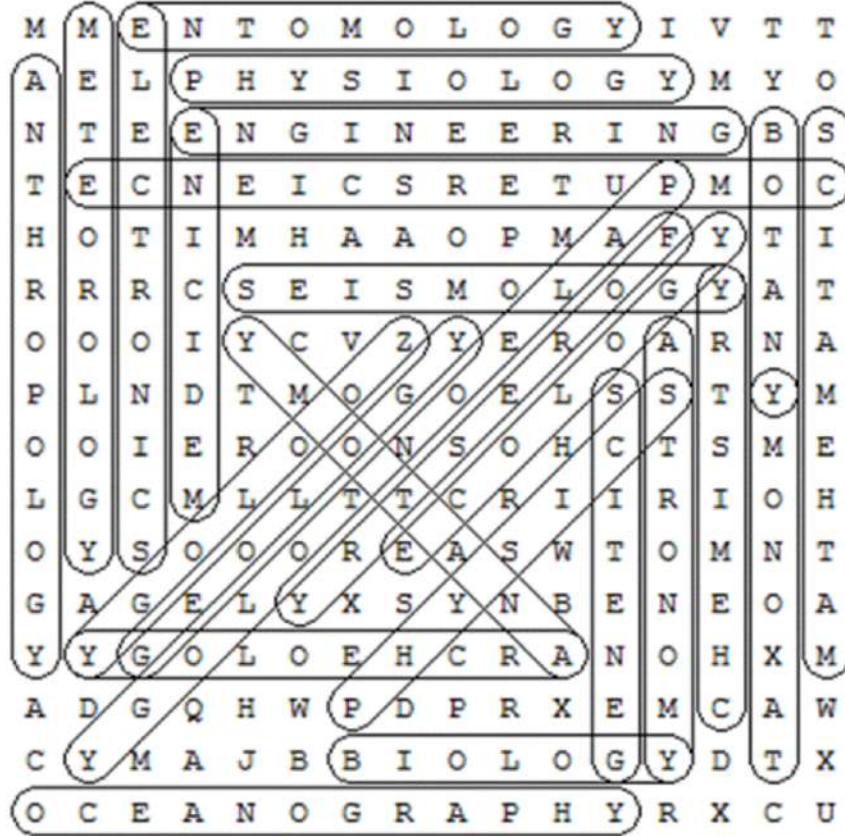

તમારા ક્વિઝ જવાબો મોકલો! આગામી ન્યૂઝલેટરમાં સાચા જવાબો અને વિજેતાના નામ ઘોષિત કરવામાં આવશે!

પાછલી આવૃત્તિના ક્રોસ વર્ડ પઝલ જવાબો

The Sciences

વિજેતા ઘોષણા

**અર્જુન દેશપાંડે, 10 વર્ષ
પુણે કેન્દ્ર**

DSPPL મૂચના બોર્ડ

» NEXT કુલ મૂન ઓનલાઇન સિરીઝ

- કોર્પોરેટ જીવન અને કારકિર્દી વિકાસમાં
- રમતગમતનું મહત્વ
- 10મી સપ્ટેમ્બર 2022 ; 7.15 PM - 8.15 PM
(ઝૂમ મીટિંગ લિંક ટૂંક સમયમાં શેર કરવામાં આવશે)
- વક્તા: કાશીનાથ ખડકીકર
- રણજી ક્રિકેટર, તે કારકિર્દીના વિકાસ માટે કૌશલ્ય વિકસાવવામાં રમતો કેટલી મહત્વપૂર્ણ ભૂમિકા ભજવે છે તે વિશે વાત કરશે.

◀ RECAP અગાઉના વ્યાખ્યાનનો સારાંશ

ન્યૂ મૂન ઓનલાઇન સિરીઝ

ઇવેન્ટની તારીખ - 26 ઓગસ્ટ 2022

વિષય - "શિક્ષણ vs. સર્જન શીખવાની તકો"

અતિથિ વક્તા - શ્રીમતી અદિતિ નટુ (પ્રાચી તાઈ)

આ ન્યૂ મૂન પ્રોગ્રામ ઓગસ્ટ 2022ના સ્પીકર શ્રીમતી અદિતિ નટુ ("પ્રાચી તાઈ" તરીકે પણ ઓળખાય છે), જેઓ શૈક્ષણિક નિષ્ણાત છે અને પ્રારંભિક બાળપણમાં બાળકોના શિક્ષકોને શિક્ષણ અને તાલીમ આપવાનો 30 વર્ષથી વધુનો અનુભવ ધરાવે છે.

Key Take Away:

એક વિસ્તૃત અને ઇન્ટરેક્ટિવ સત્રમાં, પ્રાચી તાઈએ પરિસ્થિતિ આધારિત સ્વ-શિક્ષણની તકો ઊભી કરવામાં શિક્ષકો/શાળાઓ અને માતાપિતાની સર્વોચ્ચ ભૂમિકા સમજાવી.

અમારા દર્શકો માટે સત્રના અંશો નીચે મુજબ છે:

1. પ્રાચી તાઈએ સમજાવ્યું કે (ઘર અને શાળાઓમાં) લણાવવાને બદલે, અમે પ્રાથમિક રીતે એવી પરિસ્થિતિઓ અને વાતાવરણ બનાવવા પર ધ્યાન કેન્દ્રિત કરીશું કે જેમાં બાળક પોતે/પોતે શીખે. ઘણી વખત, આપણે સ્ત્રોત તરીકે શિક્ષણ અને જ્ઞાન પ્રદાન કરવાની ખોટી છાપ હેઠળ હોઈએ છીએ. અમે ફક્ત માધ્યમ અને વાતાવરણ છીએ જેમાં બાળક પોતાની જાતને શીખે છે.

DSPPL મૂચના બાંડ

RECAP Synopsis of previous event

New Moon Online Series

2. શીખવું એ કોઈપણ બાળક માટે આંતરિક પ્રક્રિયા છે. આ પ્રક્રિયા માતાપિતા અને શાળાઓ દ્વારા ઉછેરવામાં આવશે.
3. પ્રાચી તાર્કિક 2.5 વર્ષ સુધીના 8 વર્ષ સુધીના બાળકો માટે આ સ્વ-શિક્ષણ પદ્ધતિ પર ભાર મૂક્યો હતો (આપણે પૂર્વ પ્રાથમિકથી ધોરણ 2 સુધી કહી શકીએ છીએ) અને આ વય દરમિયાન માનવ મગજ ખૂબ જ ગ્રહણશીલ અને વિશ્લેષણાત્મક હોવાથી તે કેટલું મહત્વપૂર્ણ છે. આ હકીકતને નવી શિક્ષણ નીતિ 2020 ઘડવામાં સ્વીકારવામાં આવી છે અને અપનાવવામાં આવી છે જે આગામી શૈક્ષણિક વર્ષમાં અમલમાં મૂકવાની છે.
4. તેણીએ ઉમેર્યું હતું કે દરેક બાળકમાં સર્જનાત્મકતાનો ઉછેર થવો જોઈએ. સર્જનાત્મકતા એ દરેક મનુષ્યમાં સમસ્યાનું મૂલ્યાંકન અને સમસ્યા હલ કરવાની ક્ષમતા સિવાય બીજું કંઈ નથી અને તે શિક્ષણ અને શિક્ષણનો પાયો હોવો જોઈએ.
5. દરેક બાળક સ્વ-શિક્ષણની પ્રક્રિયામાંથી પસાર થશે જેને વિલાજિત કરી શકાય છે.
 - a. સમસ્યાનો મુકાબલો
 - b. સંલપિત ઉકેલો તરીકે બહુવિધ વિકલ્પો પર કામ કરવું
 - c. તેમનું મૂલ્યાંકન
 - d. વાસ્તવિક એપ્લિકેશન
 - e. આખરે સમસ્યાની પરિસ્થિતિનું નિરાકરણ.
6. બાળ શિક્ષણ અને વિકાસની આ સમગ્ર ચર્ચામાં, તેણીએ ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે માતાપિતાએ તેમના બાળકોના જિજ્ઞાસુ મનમાં હાજરી આપવા માટે ધીરજ રાખવી જોઈએ. તેમને વધુ સાંભળો. ઘણી વખત - બાળકની અતિશય પ્રશંસા તરીકે આનું ખોટું અર્થઘટન કરવામાં આવે છે જે ક્યારેય હેતુ/હેતુ નથી.
7. માતા-પિતા/શાળાઓએ આપેલ પરિસ્થિતિમાં વિચાર ઉત્તેજક વિકલ્પો પ્રદાન કરવા જોઈએ અને બાળકને મૂલ્યાંકન અને ઉકેલ શોધવાની પ્રક્રિયામાંથી પસાર થવા દો. પરિસ્થિતિઓ શૈક્ષણિક, વાસ્તવિક જીવન, સામાજિક વગેરે હોઈ શકે છે.
8. માતા-પિતાએ તેમના બાળક માટે સમયની અછતના પડકારો પર ચિંતન અને ભરતી કરવાની જરૂર છે.
9. બાળકો માટે અતિશય બાહ્ય સક્રિયતા જેમ કે મોર્નિંગ સ્કૂલ, બપોરે ૬ કેર જ્યારે માતા-પિતા તેમની ઓફિસમાં વ્યસ્ત હોય છે અને સાંજે રમતગમતનો સમય - આ પ્રવૃત્તિઓના ભારણમાં તેમની સર્જનાત્મકતાને મારી નાખે છે.

DSPPL સૂચના બોર્ડ

10. માતાપિતા અને બાળકનો સંયુક્ત સમય વિતાવવો એ શીખવા અને વિકાસના ઘણા ઉદ્દેશ્યોને સિદ્ધ કરવામાં મદદ કરે છે. આ શાળાઓમાં પ્રોજેક્ટ આધારિત શિક્ષણમાં કરી શકાય છે જ્યારે ઘરોમાં પરિસ્થિતિ આધારિત શિક્ષણ.

11. તેણીએ વિક્રમગઢ ખાતેની તેમની પ્રિપ્રાયમરી લેવલની શાળાઓમાં અમલમાં આવેલ એક નાનકડો પ્રોજેક્ટ સમજાવ્યો - જેમાં બાળકોને મુખ્ય રસ્તાઓ પર લઈ જવામાં આવ્યા હતા અને તેમને પરિવહન વાહનોના પ્રકારો વચ્ચે તફાવત કરવા માટે કહેવામાં આવ્યું હતું, પછી તેમને વાહનના કબજા વિશે પૂછવામાં આવ્યું હતું અને એકલ પ્રવાસી સાથે કાર/બાઈકની શોધ કરવામાં આવી હતી. "મલ્ટિપલ ટ્રિગર્સ" પરના બાળકોએ પુષ્કળ વાહનોની સમસ્યા ઓળખી-અને પેટ્રોલ વપરાશ, ટ્રાફિકની ભીડ પર તેની અસર અને આ સમસ્યાને ઉકેલવા માટે કાચા ફોર્મેટમાં કારપૂલિંગ પદ્ધતિ પણ સૂચવી.

અન્ય એક પ્રોજેક્ટમાં, વિદ્યાર્થીઓને ભારતના બંધારણ અને વિવિધ સ્તરે નિર્ધારિત પ્રણાલીઓ અને પ્રક્રિયાઓમાં દેશ કેવી રીતે કાર્ય કરે છે તે સમજવા માટે શાળાની પ્રવૃત્તિઓ માટે બંધારણ તૈયાર કરવાનું કહેવામાં આવ્યું હતું. સમાન પ્રવૃત્તિ શીખવાની કવાયતમાં - તેણીએ વિવિધ પેકિંગ સામગ્રી/આવરણોનો ઉપયોગ તેમના ભીંગડા અને તેના વિવિધ કદમાં સહ-સંબંધને સમજવા માટે કર્યો હતો.

12. તેણીએ ભારપૂર્વક જણાવ્યું હતું કે માતા-પિતા/શિક્ષકો/વૃદ્ધો માટે મુખ્ય પડકાર એ છે કે તેઓ બધું જાણવાનો અહંકાર છોડે અને નવી પેઢીની પ્રગતિને સ્વીકારે. આપણે યાદ રાખવું જોઈએ કે અંતિમ ઉત્પાદન એટલે કે પરીક્ષા પાસ કરવી મહત્વપૂર્ણ નથી પરંતુ સારા માનવી માટે વિશ્લેષણાત્મક મન શીખવું અને વિકસિત કરવું જરૂરી છે.

13. આ પ્રક્રિયા દરમિયાન- બાળકો આજસુ બની શકે છે અને જોર ગુમાવી શકે છે- આવા કિસ્સાઓમાં માતાપિતા/શિક્ષકો તરફથી નાના દબાણની જરૂર પડે છે.

તેણીના સત્રને સમાપ્ત કરતી વખતે, પ્રાચી તાઈએ ઉલ્લેખ કર્યો કે જો આપણે WISE સમયનું સંચાલન કરીએ તો વધારાના સમયનો વ્યય થવાનો ભય ઉપરછલ્લી છે. પ્રવૃત્તિ/ નાના પ્રોજેક્ટ આધારિત શિક્ષણ અવલોકન-આધારિત શિક્ષણથી અનુભવ આધારિત શિક્ષણની પ્રક્રિયાને વેગ આપે છે. શિક્ષક/શાળા અને માતાપિતા તરીકે - આપણે બાળકો માટે આવી તકો ઊભી કરવા માટે વધુ ખુલ્લા રહેવાની જરૂર છે.

ગુરુજી અજીત તેલંગે તેમની ટિપ્પણીમાં; સ્વામી વિવેકાનંદના અવતરણ તરફ ધ્યાન દોર્યું જે કહે છે - "જો સંપત્તિ ખોવાઈ જાય, તો કંઈપણ ગુમાવતું નથી. જો સ્વાસ્થ્ય ખોવાઈ ગયું છે, તો કંઈક ખોવાઈ ગયું છે. પણ જો પાત્ર ખોવાઈ જાય તો બધું જ ખોવાઈ જાય છે..." અને આગ્રહ કર્યો કે સારા માનવીનું ચારિત્ર્ય નિર્માણ અને વિકાસ એ શિક્ષક તરીકે અને ઘરે માતા-પિતા તરીકેના અમારા પ્રયત્નોનું કેન્દ્રબિંદુ હશે.

તેમણે સ્પષ્ટપણે દર્શાવ્યું હતું કે વર્તમાન સમયમાં- વિદ્યાર્થીઓને સ્માર્ટ અને માર્ક્સ ઓરિએન્ટેડ બનાવવાની ઉદ્દેશ્યો દોડમાં, ચારિત્ર્ય નિર્માણ અને વિઝડમ વિકસાવવાના ઘટકને અવગણવામાં આવે છે. આપણે એક સાથે આ પાસાઓ પર ફરીથી ધ્યાન કેન્દ્રિત કરવાની જરૂર છે. જેમ તેઓ કહે છે, સારા નાગરિક સારા સમાજ બનાવે છે અને સારો સમાજ મજબૂત રાષ્ટ્ર બનાવે છે.

સંપર્કમાં રહો! અને તમારા

ફોસવર્ડ જવાબો, સૂચનો અને પ્રતિસાદ અહીં મોકલો:

info@dsppl.in અથવા +918197056644 પર Whatsapp

કરો

Copyrights © Devrukh Spiritual Prowess Private Limited